
ПРИЕТИ ТЕКСТОВЕ
Неокончателен вариант

P8_TA-PROV(2019)0203

Положението с правата на човека в Казахстан

Резолюция на Европейския парламент от 14 март 2019 г. относно положението с правата на човека в Казахстан (2019/2610(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид своята резолюция от 12 декември 2017 г. относно проекта на решение на Съвета за сключването от името на Съюза на Споразумение за засилено партньорство и сътрудничество между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Република Казахстан, от друга страна¹, и своята резолюция от 10 март 2016 г. относно свободата на изразяване на мнение в Казахстан²,
- като взе предвид своята законодателна резолюция от 12 декември 2017 г. относно проекта на решение на Съвета за сключването от името на Съюза на Споразумение за засилено партньорство и сътрудничество между Европейския съюз и неговите държави членки, от една страна, и Република Казахстан, от друга страна³,
- като взе предвид предходните си резолюции относно Казахстан, включително тези от 18 април 2013 г.⁴ и 15 март 2012 г.⁵, както и от 17 септември 2009 г. относно случая Евгений Жовтис в Казахстан⁶,
- като взе предвид засиленото споразумение за партньорство и сътрудничество (ЗСПС), подписано в Астана на 21 декември 2015 г.,
- като взе предвид своите резолюции от 15 декември 2011 г. относно настоящото положение на стратегията на ЕС за Централна Азия⁷ и от 13 април 2016 г. относно

---

¹ ОВ С 369, 11.10.2018 г., стр. 2.

² ОВ С 50, 9.2.2018 г., стр. 38.

³ ОВ С 369, 11.10.2018 г., стр. 179.

⁴ ОВ С 45, 5.2.2016 г., стр. 85.

⁵ ОВ С 251 Е, 31.8.2013 г., стр. 93.

⁶ ОВ С 224 Е, 19.8.2010 г., стр. 30.

⁷ ОВ С 168 Е, 14.6.2013 г., стр. 91.

прилагане и преразглеждане на стратегията ЕС — Централна Азия¹,

- като взе предвид заключенията на Съвета от 22 юни 2015 г. и от 19 юни 2017 г. относно стратегията на ЕС за Централна Азия,
  - като взе предвид годишния диалог относно правата на човека между ЕС и Казахстан,
  - като взе предвид член 135, параграф 5 и член 123, параграф 4 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че на 21 декември 2015 г. Европейският съюз и Казахстан подписаха засилено споразумение за партньорство и сътрудничество, което има за цел да се осигури широка рамка за засилен политически диалог и сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи, както и в много други области; като има предвид, че в това споразумение се поставя силен акцент върху демокрацията и принципите на правовата държава, правата на човека и основните свободи, принципите на пазарната икономика и устойчивото развитие, както и сътрудничеството с гражданското общество, в това число включването на гражданското общество в публичния процес на изготвяне на политики;
- Б. като има предвид, че през март 2012 г. Казахстан се присъедини към Европейската комисия за демокрация чрез право (Венецианска комисия);
- В. като има предвид, че правителството на Казахстан, изглежда, не е предприело никакви мерки за преразглеждане на широко формулираните разпоредби на член 174 от Наказателния кодекс, с които се забранява „подбуждане“ към обществена, национална или друг вид вражда, и на член 274, с който се забранява „разпространението на информация, за която е известно, че е невярна“, а продължава да използва тези разпоредби като основа за повдигане на обвинения срещу активисти на гражданското общество и журналисти и за лишаването им от свобода;
- Г. като има предвид, че расте броят на политическите затворници в Казахстан; като има предвид, че през 2016 г. бяха проведени мирни демонстрации срещу промени в Кодекса за земята в различни региони на Казахстан, в резултат на които бяха задържани над 1000 участници (сред които 55 журналисти), а впоследствие над 30 от тях бяха арестувани; като има предвид, че работната група на ООН относно произволното задържане призна произволното естество на задържането, липсата на справедлив съдебен процес и грубите нарушения на правата в някои случаи; като има предвид, че активистът на гражданското общество Макс Бокаев изтърпява наказание лишаване от свобода за законното си участие в тази мирна масова демонстрация;
- Д. като има предвид, че правителството на Казахстан си сътрудничи с мисията на високо равнище на Международната организация на труда (МОТ) и се ангажира да приложи пътна карта за разглеждане на опасенията на МОТ, но не предприе смислени стъпки за прилагане на разпоредбите в пътната карта, например изменение на синдикалното законодателство; като има предвид, че то не е

---

¹ ОВ С 58, 15.2.2018 г., стр. 119.

изпълнило и предишни препоръки на Комитета на МОТ относно прилагането на стандартите за преразглеждане на синдикалното законодателство и Кодекса на труда, и не е предприело всички необходими мерки, за да гарантира, че Конфедерацията на независимите синдикати на Казахстан (СІТУК) и свързаните с нея организации са в състояние да упражняват в пълна степен своите синдикални права;

- Е. като има предвид, че през май 2018 г. синдикалните активисти Нурбек Кушакбаев и Амин Елеусинов бяха освободени под гаранция, но им беше забранено да участват в синдикални дейности; като има предвид, че активистката Лариса Харкова е изправена пред подобни ограничения, както и пред непрекъснат съдебен тормоз, а Ерлан Балтабай — друг синдикален активист от Шимкент — е обект на наказателно разследване по съмнителни обвинения;
- Ж. като има предвид, че новото законодателство в областта на НПО затегна счетоводните правила за организациите на гражданското общество; като има предвид, че организациите за защита на правата на човека са подложени на данъчен натиск във връзка с безвъзмездни средства, получени от международни донори;
- З. като има предвид, че свободата на религията и убежденията е силно застрашена; като има предвид, че религиозните убеждения се използват от органите като претекст за произволно задържане; като има предвид, че Сакен Тулбаев беше задържан, след като беше обвинен в „подбуждане към религиозна омраза“;
- И. като има предвид, че на 13 март 2018 г. органите забраниха мирното опозиционно движение Демократичен избор на Казахстан (ДИК) и забраниха на над 500 души да афишират подкрепата си под различни форми за ДИК; като има предвид, че гражданските активисти Алмат Жумагулов и поетът Кенжебек Абишев станаха жертва на борбата на казахстанските власти срещу ДИК и бяха осъдени съответно на 8 и 7 години лишаване от свобода; като има предвид, че Абловас Джумаев беше осъден на 3 години затвор, а Асет Абишев — на 4 години затвор за отправяне на критики към органите в интернет и за подкрепа на ДИК;
- Й. като има предвид, че макар и защитено от конституцията на Казахстан, правото на свобода на сдружаване продължава да бъде до голяма степен ограничено в страната, а Законът за общественото сдружаване продължава да изисква от всички обществени сдружения да се регистрират в Министерството на правосъдието; като има предвид, че през декември 2015 г. с нови изменения на този закон бяха наложени тежки изисквания за отчетност и държавно регулиране на финансирането чрез назначен от правителството орган; като има предвид, че лицата, извършващи дейности в нерегистрирани организации, могат да се сблъскат с административни и наказателни санкции;
- К. като има предвид, че активистите на гражданското общество и в областта на правата на човека продължават да се сблъскват с репресии и ограничения в своите дейности, включително активистката в областта на правата на човека Елена Семьонова, поставена под забрана за пътуване за „разпространение на съзнателно невярна информация“, и живеещата в Шимкент активистка Ардак Ашим, обвинена за „подбуждане към вражда“ в критичните си публикации в социалните медии и подложена на насилствено задържане в психиатрични заведения; като

има предвид, че на 10 май 2018 г. по време на посещението на делегация на Европейския парламент в Казахстан полицията прибегна до използването на прекомерна сила срещу мирни демонстранти, които се опитваха да се срещнат с членовете на Европейския парламент; като има предвид, че над 150 души бяха задържани от полицията и над 30 протестиращи бяха поставени под административно задържане; като има предвид, че на 17 и 18 септември 2018 г. полицията на Казахстан задържа няколко активисти, които искаха да се срещнат с членове на делегацията на Европейския парламент;

- Л. като има предвид, че през април 2018 г. влязоха в сила нови ограничителни мерки, свързани с медиите и информацията, достъпът до информация в социалните медии продължава да бъде блокиран, а „Форбс Казахстан“ и Ratel.kz са обект на наказателно разследване за „разпространение на съзнателно невярна информация“; като има предвид, че използването на социални мрежи се контролира и ограничава от органите; като има предвид, че на лишаване от свобода са осъдени блогъри и потребители на социални мрежи, сред които Руслан Гинатулин, Игор Чупина и Игор Сичов; като има предвид, че блогърът Муратбек Тунгишбаев беше екстрадиран от Киргизстан в Казахстан в грубо нарушение на закона и беше подложен на малтретиране в Казахстан;
- М. като има предвид, че безнаказаността за изтезанията и малтретирането на затворници и заподозрени лица продължава да бъде норма въпреки ангажимента на правителството за нулева толерантност към изтезанията; като има предвид, че органите не са разследвали надлежно твърденията за изтезания по време на продължителната стачка в нефтения сектор в Жанаозен през 2011 г.;
- Н. като има предвид, че прокуратурата на Алмати не откри доказателства в полза на твърденията за изтезания срещу бизнесмена Искандер Еримбетов, осъден на седем години лишаване от свобода по обвинения в измама в особено големи размери през октомври 2018 г.; като има предвид, че през 2018 г. работната група на ООН относно произволното задържане заключи, че арестът и задържането му са произволни, призова за освобождаването му и изрази загриженост във връзка с твърдението за изтезания по време на предварителното му задържане;
- О. като има предвид, че високата степен на насилие срещу жени и традиционните патриархални норми и стереотипи представляват голяма пречка за равенството между половете в Казахстан; като има предвид, че според неправителствени организации насилието срещу жени не е било докладвано достатъчно и че е налице нисък процент на преследване на случаи на насилие срещу жени, както и на случаи на сексуален тормоз;
- П. като има предвид, че лесбийките, гейовете, бисексуалните, трансполовите и интерсексуалните лица (ЛГБТИ) в Казахстан са изправени пред правни предизвикателства и дискриминация; като има предвид, че сексуалните отношения с лице от същия пол както при мъжете, така и при жените са законни в Казахстан, но еднополовите двойки и домакинствата, водени от еднополови двойки, не се ползват със същата правна закрила, както закрилата, която е на разположение на двойките, при които е сключен брак с лице от другия пол;
- Р. като има предвид, че Казахстан се нарежда на 143-то място от общо 167 според световния индекс за демокрация и оттук следва, че държавата се определя като

авторитарен режим;

1. настоятелно призовава Казахстан да спазва международните си задължения и да зачита правата на човека и основните свободи; призовава органите на Казахстан да прекратят нарушенията на правата на човека и всички форми на политическа репресия в съответствие с принципите на членове 1, 4, 5 и 235 от засиленото споразумение за партньорство и сътрудничество (ЗСПС);
2. подчертава, че укрепването на политическите, икономическите и културните отношения между ЕС и Казахстан трябва да се основава на споделени ангажименти към всеобщи ценности, по-специално към демокрацията, принципите на правовата държава, доброто управление и зачитането на правата на човека; очаква ЗСПС да насърчава укрепването на принципите на правовата държава и демократичното участие на всички граждани, по-разнообразна политическа среда, по-добре функционираща, независима и безпристрастна съдебна система, по-голяма прозрачност и отчетност на правителството и подобряване на трудовото законодателство;
3. приветства освобождаването на редица политически затворници, а именно: Владимир Козлов, Гузъл Байдалинова, Сейткази Матаев, Едиге Батиров, Ержан Оразалинов, Саят Ибраев, Асет Матаев, Зинаида Мухортова, Талгат Айан и работниците в нефтената промишленост в Жанаозен, както и синдикалистите Амин Елеусинов и Нурбек Кушакбаев, чиято свобода въпреки всичко остава подложена на ограничения; приветства решението за освобождаване на Ардак Ашим от психиатричната клиника; осъжда подобна брутална мярка като наказателната психиатрия и призовава за прекратяване на задължителното амбулаторно психиатрично лечение на Ашим, както и на всички задължителни медицински мерки срещу активистката Наталия Улазик;
4. призовава за пълна реабилитация и незабавно освобождаване на всички активисти и политически затворници, които понастоящем са в затвора, а именно Муктар Джакишев, Макс Бокаев, Искандер Йеримбетов, Арон Атабек, Санат Букенов, Махамбет Абжан и Сакен Тулбаев, както и за премахване на ограниченията за движение на други лица;
5. настоятелно призовава правителството на Казахстан да измени член 174 от Наказателния кодекс относно „подстрекаване на социални, национални, кланови, расови, класови или религиозни разногласия“, като го ограничи до предотвратяване на произволни преследвания, които нарушават нормите за правата на човека, както и член 274 от наказателния кодекс, който забранява в широк смисъл „разпространението на информация, за която е известно, че е невярна“ и да освободи активистите, журналистите и останалите критици, които понастоящем са задържани съгласно тези членове;
6. настоятелно призовава правителството на Казахстан да прекрати репресиите срещу независимите профсъюзи и да премахне ограниченията върху техните дейности, да прекрати политически мотивираното наказателно преследване на синдикалните лидери и да отмени присъдите на Лариса Харкова, Нурбек Кушакбаев и Амин Елеусинов, както и да им позволи да възобновят своите синдикални дейности без намеса или тормоз; настоятелно призовава правителството също да разгледа опасенията на Европейския парламент във

връзка с наказателното разследване срещу Ерлан Балтабай и да преразгледа Закона за синдикалните организации от 2014 г. и Кодекса на труда от 2015 г., за да ги приведе в съответствие със стандартите на Международната организация на труда (МОТ);

7. настоятелно призовава правителството на Казахстан да изпълни препоръките на специалния докладчик на ООН за правото на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване, както и да преразгледа Закона за общественото сдружаване и условията за достъп до финансиране;
8. настоятелно призовава правителството на Казахстан да прекрати всички форми на произволно задържане, репресии и тормоз срещу активисти за правата на човека, организации на гражданското общество и движения на политическата опозиция, включително срещу настоящи или предполагаеми поддръжници на Демократичен избор на Казахстан (ДИК);
9. настоятелно призовава правителството на Казахстан да преразгледа измененията в закона за медиите и информацията, които влязоха в сила тази година, да постави мораториум върху наказателното преследване за клеветата, да предприеме всички необходими мерки за премахване на съответните членове от новия Наказателен кодекс, свързани с клеветата, да установи граница за присъдите за гражданското оклеветяване, да прекрати тормоза и репресиите срещу журналисти, които критикуват правителството, и да преустанови блокирането на достъпа до информация онлайн и офлайн;
10. призовава да се предприемат действия във връзка със съобщенията на Комисията на ООН по правата на човека, работната група на ООН относно произволното задържане и специалния докладчик на ООН относно изтезанията; призовава за защита на жертвите на изтезания, да им се предоставят подходящи медицински грижи и за надлежно разследване на случаите на изтезания; настоява за преустановяване на злоупотребата с процедурите за екстрадиране на Интерпол и за прекратяване на тормоза на политическата опозиция; настоятелно призовава правителството на Казахстан да изпълнява ангажимента си за нулева толерантност към изтезанията и да гарантира, че твърденията за изтезания, включително извършените в контекста на събитията в Жанаозен, се разследват в пълна степен; настоятелно призовава правителството да преразгледа случая на Искандер Йеримбетов в светлината на заключенията на работната група на ООН относно произволното задържане и да гарантира, че твърденията за изтезания се разследват надлежно;
11. отбелязва мултиетническия и мултирелигиозен характер на Казахстан и подчертава необходимостта от закрила на малцинствата и техните права, по-специално що се отнася до използването на езици, свободата на религия или убеждения, недискриминацията и равните възможности; приветства мирното съвместно съществуване на различните общности в Казахстан; настоятелно призовава Казахстан да спре да преследва хората заради законното им упражняване на свобода на съвестта и на религията; изисква незабавното освобождаване на лица, осъдени за изповядване на убеждения;
12. призовава органите да се борят срещу всички форми на насилие срещу жените; освен това призовава за действия за гарантиране на ефективни и достъпни канали

за подаване на сигнали и мерки за защита, при които се отчитат нуждите на жертвите и поверителността; настоятелно призовава за прекратяване на безнаказаността и предприемане на действия за гарантиране на подходящи наказателни санкции срещу извършителите;

13. настоява правата на общността на ЛГБТИ да се зачитат в пълна степен; призовава правителството на Казахстан да гарантира, че общността на ЛГБТИ няма да бъде подложена на дискриминация;
14. призовава Казахстан изцяло да изпълни препоръките на международната мисия на ОССЕ/БДИПЧ за наблюдение на изборите от 20 март 2016 г., според които държавата е все още доста далече от изпълнението на поетите пред ОССЕ ангажименти за произвеждане на демократични избори; настоятелно призовава органите на Казахстан да избягват ограничаването на дейността на независимите кандидати; освен това настоятелно призовава за зачитане на избирателните права на гражданите;
15. отново подчертава значението на сътрудничеството от страна на ЕС и ОССЕ за подобряване на добрите практики на демократично управление в страната, особено в областта на правата на човека и принципите на правовата държава; следователно настоятелно призовава органите на Казахстан да разширят мандата на ОССЕ в страната, по-специално с цел възстановяване на мандата на Центъра на ОССЕ в Астана като важно условие за по-нататъшно сътрудничество между ЕС и Казахстан;
16. призовава ЕС, и по-специално Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), да следят отблизо развитието на събитията в Казахстан, да изразяват опасенията си пред органите на Казахстан, когато е необходимо, да предлагат помощ и редовно да докладват на Парламента; призовава делегацията на ЕС в Астана да продължи да изпълнява активна роля в наблюдението на положението и да повдига въпросите относно свободата на изразяване на мнение в рамките на всички съответни двустранни срещи; настоятелно призовава ЕСВД да се ангажира проактивно с мисии за наблюдение на съдебни процеси, за да наблюдава политически чувствителни съдебни процеси и политически мотивирани преследвания и да гарантира, че всички се ползват от правото на справедлив съдебен процес;
17. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на специалния представител на ЕС за Централна Азия, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на правителството и парламента на Казахстан.